

03.12.2013

Ykp/1

§ 402

Helsingin yleiskaava - Kaupunkikaava, visio 2050

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Ksv 3364_12

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti hyväksyä 22.10.2013 päivätyn Vision 2050 liitteineen Helsingin yleiskaavaluonnoksen laatimisen pohjaksi.

Lisäksi lautakunta päätti, että jatkovalmisteluissa:

- huomioidaan säännöllisen aikataulutetun linjalaivaliikenteen siirtämisen mahdollistaminen Vuosaaren satamaan
- selvitetään mahdollisuudet laajentaa Helsingin viher- ja virkistysalueita saaristossa ja turvata kaavamerkinnoin näiden alueiden riittävyys tulevaisuudessa. Huomio kiinnitetään myös mahdollisuuksiin kehittää saaria matkailu- ja muiden elinkeinojen näkökulmasta
- selvitetään eri vaihtoehdot metro- ja muun raideliikenneverkoston laajentamiseksi
- selvitetään mahdollisuudet maanalaisten ratkaisujen hyödyntämiseen monipuolisesti muun muassa liikuntatilojen, kulttuuritilojen ja kaupallisten palveluiden mahdollistajana sekä eri liikkumismuotojen sujuvoittamisessa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Jape Lovén: Päätöslauselmalle vastaehdotus:

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen hyväksyä 22.10.2013 päivätyn Vision 2050 liitteineen Helsingin yleiskaavaluonnoksen laatimisen pohjaksi kuitenkin huomioiden seuraavaa:

Säännöllisen aikataulutetun linjalaivaliikenteen osalta mahdollistetaan liikenteen siirtäminen Vuosaaren satamaan.

Kannattajat: Risto Rautava

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä jäsenen Lovén vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Matti Niiranen: Kohtaan päätösehdotus:

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen hyväksyä 22.10.2013 päivätyn Vision 2050 liitteineen Helsingin yleiskaavaluonnoksen

laatimisen pohjaksi seuraavin lisäyksiin:

- jatkovalmistelussa selvitetään mahdollisuudet laajentaa Helsingin viher- ja virkistysalueita saaristossa ja turvata kaavamerkinnöin näiden alueiden riittävyys tulevaisuudessa. Huomio kiinnitetään myös mahdollisuuksiin kehittää saaria matkailu- ja muiden elinkeinojen näkökulmasta.

Kannattajat: Hennariikka Andersson

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä jäsenen Niiranen vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Matti Niiranen: Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen hyväksyä 22.10.2013 päivätyn Vision 2050 liitteineen Helsingin yleiskaavaluonnoksen laatimisen pohjaksi seuraavin lisäyksiin:
- jatkovalmistelussa selvitetään eri vaihtoehdot metro- ja muun raideliikenneverkoston laajentamiseksi.

Kannattajat: Hennariikka Andersson

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä jäsenen Niiranen vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Kohtaan päätösehdotus (1):
Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen hyväksyä 22.10.2013 päivätyn Vision 2050 liitteineen Helsingin yleiskaavaluonnoksen laatimisen pohjaksi seuraavin lisäyksiin:
- jatkovalmistelussa selvitetään mahdollisuudet maanalaisten ratkaisujen hyödyntämiseen monipuolisesti muun muassa liikuntatilojen, kulttuuritilojen ja kaupallisten palveluiden mahdollistajana sekä eri liikkumismuotojen sujuvoittamisessa.

Kannattajat: Hennariikka Andersson

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä jäsenen Rautava vastaehdotuksen.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Anne Karlsson, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi
Matti Kivelä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37145
matti.kivela(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251

jouni.kilpinen(a)hel.fi
Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vision pääraportti: Kaupunkikaava - Helsingin uusi yleiskaava, visio 2050
- 2 Helsingin kantakaupungin laajentaminen - Moottoritiemäisten ympäristöjen maankäytön tehostaminen ja muuttaminen urbaaniksi kaupunkitalaksi
- 3 Kohti urbaanimpaa Helsinkiä
- 4 Lähtökohdat ja periaatteet yritysalueille
- 5 Keskustan rooli yleiskaavan visiossa
- 6 Jokeri 2 - Maankäytön kehittämisperiaatteet
- 7 Tiederatikan vaikutusalueen maankäytön kehittämisperiaatteet
- 8 Esikaupunkien asemanseutujen kehittämisen edellytykset
- 9 Uudistava täydentäminen - purkava saneeraus
- 10 Helsingin palveluverkkoselvitys sekä tavoiteverkko 2050
- 11 Helsingin ilmastopäästöjen vähentämisen mahdollisuudet yleiskaavassa
- 12 Arjen saavutettavuus - liikumme jotta saavutamme
- 13 Saavutettavuuden vaikutus alueiden vetovoimaan
- 14 Suurkaupungistumisen kaupunkitalouden vaikutus yleiskaavan visioon 2050
- 15 Helsingin viher- ja virkistysalueet ja kaupunkiluonto
- 16 Kansainvälinen Helsinki
- 17 Vuosaaren satamakeskus osana uutta yleiskaavaa
- 18 Meri-Helsinki yleiskaavassa
- 19 Skenaarioista visioihin - Pitkän aikavälin vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia ja alustavia vision elementtejä
- 20 Vuorovaikutusraportti 22.10.2013
- 21 Mieli-pidekirjeen lähettäneet -luettelo
- 22 Mieli-pidekirjeet
- 23 Yleiskaavan alkumetrit kaupunkilaisten kanssa - yhteenveto visiovaiheen keskustelusta - marraskuu 2012 - syyskuu 2013
- 24 Viranomaisneuvottelumuistio 28.11.2012
- 25 Osa päätöshistoriaa
- 26 Esikaupunkien asemanseutujen kehittämisen edellytykset, korjattu teknisesti 28.10.2013
- 27 Kokouksessa 3.12.2013 pöydille jaetut mielipiteet

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet,
jotka ovat ilmoittaneet
osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu
Liite 20

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen hyväksyä 22.10.2013 päivätyn Vision 2050 liitteineen Helsingin yleiskaavaluonnoksen laatimisen pohjaksi.

Esittelijä

Vision pääsisältö - vuonna 2050 Helsinki on metropolialueen urbaani ydin

Helsingissä on vuonna 2050 noin 860 000 asukasta ja 560 000 työpaikkaa. Helsinki on kansainvälinen pääkaupunki ja metropolialueen vahva urbaani ydin. Kaupunkielämä syntyy ihmisten kohtaamisista ja hyvä kaupunki tarjoaa siihen tilaa ja mahdollisuuksia. Kaupunki ja kaupunkitila saavat aivan uuden painoarvon tulevaisuuden Helsingissä.

Kaupunkirakennemallina on raideliikenteen verkostokaupunki. Kaupunki on tiivistynyt kaikkialla, erityisesti raideliikenteen asemien ja solmukohtien sekä merkittävien pysäkkien ympäristöissä. Esikaupunkikeskuksista on muodostunut kaupunkimaisia keskustoja. Ne ovat toimintoiltaan sekoittuneita, tiiviitä palvelujen, työpaikkojen ja asumisen urbaaneja keskittymiä. Päivittäiset palvelut ovat lähellä, laajempiin palveluihin on ajallisesti lyhyet etäisyydet joukkoliikenteellä, erityisesti raideliikenteellä. Raideliikenne on synnyttänyt lisäksi uusia keskustoja. Verkostokaupungilla on myös seudullinen ja kansainvälinen ulottuvuus. Paitsi seudun ydinkaupunki, Helsinki on osa eurooppalaisten suurkaupunkien verkostoa.

Helsinki on kansainvälinen kaupunki, josta on hyvät yhteydet kaikkialle Eurooppaan ja lentoaseman välityksellä myös muualle maailmaan. Helsinki on osa Suomenlahden kehityskolmiota, jossa Pietari, Tallinna ja Helsinki hyötyvät talousalueen sisäisestä matkailusta, ostovoimasta ja osaamisesta. Myös Tukholman suunta on tärkeä. Kansainvälisen liiketoiminnan kannalta Helsinki on houkutteleva paikka vakaiden olojensa ja turvallisuutensa takia.

Helsingin kantakaupunki on edelleen valtakunnan menestyvä pääkeskus. Se on laajentunut nykyisestä kehämäisesti. Paitsi yritystoiminnan keskuksena, se on myös houkuttelevan asumisen paikka tulevaisuudessakin. Helsingin keskusta tarjoaa aivan erityiset puitteet urbaanille kaupunkielämälle, viihtymiselle, virkistymiselle ja matkailulle.

Moottoritiet ja moottoritiemäiset kadut eivät ulotu kantakaupungin sisään. Ne ovat muuttuneet kaupunkibulevardeiksi Kehä I:n sisäpuolella - Itäväylä Itäkeskuksesta kaupungin rajalle saakka. Joiltain osin ne voivat olla katettuja tai tunneloituja. Kaupunkibulevardien varteen on osoitettu merkittävästi uutta maankäyttöä. Uusia mittavampia asunto- ja työpaikkarakentamisen projektialueita voidaan muodostaa näistä alueista.

Elinkeinoelämän toimintaedellytykset on varmistettu kaikkialla kaupungin alueella. Yrityksille pystytään tarjoamaan toimitilatontteja hyviltä sijainneilta eri puolilta kaupunkia ja erilaisiin tarpeisiin.

Kaupungin alueella on edelleen ehyitä työpaikka-alueita, jotka soveltuvat myös teollisuuden tarpeisiin. Pääsääntöisesti nykyiset toimitila-alueet on säilytetty.

Helsinki on myös viherverkostokaupunki. Virkistysalueet, meri ja virkistyspalvelut ovat helposti saavutettavissa. Puistot ja muut julkiset ulkotilat ovat laadukkaita ja monipuolisia. Laajojakin yhtenäisiä viheralueita on pystytty säilyttämään tiivistyneessä kaupungissa. Helsingin erityisyys, vihersormet jatkuvat seudun laajoille virkistysalueille. Kaupunkimetsät ja toisaalla kulttuuriympäristöt ovat Helsingin vahvuus.

Helsingin rooli merikaupunkina on vahvistunut. Vesiliikenteen parantaminen antaa mahdollisuuden kehittää virkistys- ja matkailupalveluita sekä muita merellisiä elinkeinoja. Merellinen asuminen on osa tulevaisuudenkin Helsinkiä. Tietyillä merialueilla erilaiset uudet ja houkuttelevat asumiskokeilut on mahdollistettu.

Helsinki on joukkoliikennekaupunki, jossa perustana on raideliikenneverkosto nopeine runkoyhteyksineen. Kävely ja pyöräily on houkuttelevaa kaikkialla kaupungin alueella. Pyöräilyn laatuikäytävät muodostavat sujuvan verkoston pidemmille etäisyyksille. Jalankulkija on erityisasemassa Helsingissä vuonna 2050.

Katutila ei ole pelkästään liikkumisympäristö tulevaisuuden Helsingissä vaan kaupunkilaisten kohtaamispaikka. Laajentunut kantakaupunki ja lukuisat muut kaupunginosakeskustat ovat urbaaneja kaupunkielämän näyttämöitä. Kävellessä saavutettavaa ja käveltävää kaupunkia on syntynyt lisää.

Tiivistyvä joukkoliikennekaupunki luo puitteet ekologisesti kestävämmälle yhdyskunnalle. Tulevaisuuden kaupunki mahdollistaa kestävät energiaratkaisut ja ottaa huomioon ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvät vaatimukset.

Visio 2050:n rooli yleiskaavan valmistelussa

Toimintaympäristön muutos on luonut yleiskaavan uudistamistarpeen. Väestönkasvu, asuntotarjonnan mahdollistaminen, kaavavarannon hiipuminen ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen sekä hyvän kaupunkielämän edellytysten varmistaminen edellyttävät uutta yleiskaavaa. Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että yleiskaava on ajan tasalla.

Yleiskaavan lähtökohtia ja työohjelmaa varten laadittiin Tietokeskuksen kanssa yhteistyössä väestöskenaario (Helsingin seudun ja Helsingin väestökehitys - Toteutunut väestönkasvu ja projektiot vuoteen 2050, Seppo Laakso, Kaupunkitutkimus TA), jonka nopeamman kasvun

skenaarion mukaan seutu kasvaa noin 600 000 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä. Tiettyjen oletusten toteutuessa lähes puolet tästä kasvusta saattaa tulla Helsingin nykyisten hallinnollisten rajojen sisäpuolelle. Tämä vastaa viime vuosina toteutunutta väestönkasvua. Skenaario valittiin yleiskaavatyön lähtökohdaksi (kaupunkisuunnittelulautakunta 20.11.2012).

Väestönkasvun painottuminen seudun ytimeen on perusteltua tiiviin ja vähähiilisen kaupunkirakenteen sekä kaupunkituottavuuden näkökulmasta. Työvoiman saatavuus on turvattava varmistamalla riittävä määrä asuntoja seudun ytimessä.

Yleiskaava 2002:ssa ja sitä täydentävissä osayleiskaavoissa ei ole jäljellä tulevaisuuden tarpeisiin riittävästi asemakaavoitettavia alueita. Riittävän asuntotuotannon mahdollistamisen ohella Helsingin on pystyttävä tarjoamaan kohtuuhintaisia asuntoja kasvavalle väestölleen. Tämä ei ole mahdollista ilman uutta yleiskaavaa. Myös väestön huoltosuhde paranee vanhenevassa kaupungissa, koska muuttavasta väestöstä suurempi osa on työikäistä.

Lähtökohtana on, että kaupungin ja seudun kasvu tulee nähdä mahdollisuutena kehittää seudusta yhä kilpailukykyisempi kaupunkiseutu ja parempi paikka asukkaille. Yleiskaavalla tulee huolehtia riittävän kaavavarannon varmistamisesta pitkälle tulevaisuuteen.

Riittävän kaukana oleva tulevaisuushorisontti - visio 2050 - on tarpeen, jotta tavoitteellisen ja realistisen kehityspolun arvioiminen ja rakentaminen yleiskaavan pohjaksi on mahdollista. Vision avulla osoitetaan tahtotila tärkeimpiin yleiskaavan maankäyttöratkaisuihin vaikuttaviin tekijöihin. Visio toimii yleiskaavaluonnoksen perustana. Yleiskaavaluonnos esitellään kaupunkisuunnittelulautakunnalle vuoden 2014 lopussa. Visiota tarvitaan näyttämään suunta, mitä ja millaista tulevaisuuden Helsinkiä yleiskaavalla tavoitellaan. Samalla siinä ehdotetaan toimintalinjauksia, joilla tavoitteisiin päästään. Mukaan on otettu myös sellaisia toimintalinjauksia, joita pelkästään yleiskaavalla ei voida ratkaista, vaan niiden toteuttamiseksi tarvitaan eri hallintokuntien, myös sidosryhmien ja kaupunkilaisten yhteistyötä.

Skenaarioista visioon

Yleiskaavan visiota alettiin työstää skenaariomallilla syksyn 2012 lopussa. Työssä tarkasteltiin erilaisia vaihtoehtoisia tulevaisuuksia. Näistä valittiin tavoitelluin malli jatkotarkastelujen alustaksi. Skenaariotyö on raportoitu ja raportti on esityslistan liitteenä.

Työn aikana tarkastelunäkökulmiksi valikoitui seitsemän teemaa, joiden kautta tulevaisuuden tavoitetilaa - yleiskaavan visiota - alettiin rakentaa.

Vision seitsemän teemaa

Jokainen vision teema käsittelee yhtä merkittävää kokonaisuutta ja siitä on karttaesitys, joka kuvaa Helsinkiä 2050 juuri kyseisen teeman näkökulmasta. Kaaviomuotoiseen koostevision on yhdistetty näiden eri visioteemojen tärkein ydinsisältö.

Seitsemän eri teemaa ovat: Asuminen, Elinkeinot ja keskukset, Liikenne, Virkistys, Merellinen Helsinki, Kansainvälinen Helsinki ja Urbaanius. Syntyneitä visioita ja niiden vaikutuksia tarkasteltiin ja arvioitiin kaupunkitalouden, saavutettavuuden, ekotehokkuuden, energian ja ilmastonmuutoksen, hyvän kaupunkielämän sekä hyvän ympäristön, kulttuuriarvojen ja luontoarvojen näkökulmasta - eräänlaisten läpileikkaavien teemojen kautta.

Liitteenä olevaan raporttiin "Kaupunkikaava – Helsingin uusi yleiskaava, visio 2050" on koottu kaikki seitsemän teemakarttaa ja niiden selostus sekä muodostettu koostekaavio, Visio 2050. Raportissa on myös kuvattu lyhyesti seuraavassa kuvattuja tähän mennessä käynnistyneitä vision tavoitteita tukevia maankäyttötarkasteluja.

Maankäyttötarkastelut ja selvitykset

Maankäyttötarkasteluja vision painopistealueilta on tehty rinnan visiotyön kanssa. Keskeisimpänä näistä ovat olleet moottoritiemäisiä alueita koskevat maankäyttötarkastelut sekä merkittävimpien nykyisten tai tulevien raideliikenteen solmukohtien ympäristössä sijaitsevat tai tulevat keskukset.

Yleiskaavatyön keskeistä sisältöä on kantakaupungin laajentaminen. Jotta se voi mahdollistua, tarvitaan kaupunkirakenteen tiivistämistä ja kaupunkirakenteen urbaania laajentamista estävien moottoriteiden tai moottoritiemäisten alueiden muuttamista kaupunkiympäristöksi. Moottoritiet nykyisenlaisina puhtaasti autoilun lähtökohdista toimivina väylinä eivät voi tulevaisuudessa ulottua uuden keskusta-alueen sisään.

Alustavien tarkastelujen mukaan uusia rakentamismahdollisuuksia moottoritiemäisten alueiden ympäristöstä voisi löytyä 6-8 miljoonaa kerrosneliömetriä. Tämä on kokonaisuutena merkittävä maankäyttöpotentiaali Helsingissä ja näiltä alueilta on mahdollista muodostaa tulevaisuudessa uusia projektialueita.

Moottoritiemäisten alueiden suunnitteluun on liittynyt yhteiskuntatalouden näkökulmasta laadittu selvitys ja liikenteellisten vaikutusten arviointi. Tähänastisista suunnitelmista ja selvityksistä on laadittu tiivistelmäraportti ”Helsingin kantakaupungin laajentaminen - Moottoritiemäisten ympäristöjen maankäytön tehostaminen ja muuttaminen urbaaniksi kaupunkitilaksi”.

Raideliikenteen asemanseutujen tai solmukohtien osalta on visiotyön aikana tarkasteltu mm. Malmia, Käpylää, Laajasaltoa, Herttoniemeä ja Roihupeltoa. Yleiskaavan lähtömateriaalina käytetään myös Esikaupunkien renessanssi -hankkeessa tarkasteltuja Kannelmäkeä, Oulunkylää, Mellunkylää, Pohjois-Haagaa sekä Vuosaarta. Näiden alueiden kehittämistavoitteet ja suunnitelmat hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa vuosina 2011 ja 2012. Suunnitelmia tarkennetaan visiotyön pohjalta. Edellä mainittujen lisäksi monia nykyisiä keskuksia on mukana moottoritiemäisten alueiden tarkasteluissa.

Maankäyttötarkasteluja laajennetaan ja tarkennetaan yleiskaavatyön kuluessa myös muille vision tavoitteiden mukaisille alueille. Täydennysrakentamisella on erittäin suuri rooli yleiskaavatyössä.

Samanaikaisesti on laadittu useita selvityksiä. Selvitykset liittyvät elinkeinoin, kauppaan, palveluihin, saavutettavuuteen, kaupunkitalouteen sekä Helsinkiin osana kansainvälistä verkostoa ja seutua. Vuosaaren satamasta on oma selvityksensä. ”Lähtökohtia ja periaatteita yritysalueille” -raportti kokoaa yhteen useita esityslistalla oheismateriaalina olevia yritysalueita koskevia selvityksiä.

Keskustan rooli yleiskaavan visiossa samoin kuin citylogistiikan selvittäminen on ollut osa visiotyötä. Helsingin keskustaa kehitetään tulevaisuudessa edelleen maan merkittävimpänä tuottavuuden huippualueena.

Täydennysrakentamiseen liittyvänä on laadittu purkavaa saneerausta koskeva selvitys. Jokeri 2:n ja ns. Tiederatikan varrelta on selvitetty linjausvaihtoehtoja, keskeiset kehittämissperiaatteet ja kehittämisalueet. Lisäksi on selvitetty paikallisjunaliikenteen asemanseutujen kehittämisen edellytyksiä esikaupungeissa.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa meneillään olevasta viheralueiden kehityskuvatyön (VISTRA) tavoiteosiosta on laadittu lyhennelmä yleiskaavatyön näkökulmasta raportissa ”Helsingin viher- ja virkistysalueet ja kaupunkiluonto”. Meri on nostettu vahvasti esiin virkistykseen, mutta myös elinkeinojen ja asumisen osalta laatimalla siitä oma tavoitteisto.

Yleiskaavaa laaditaan aikana jolloin ilmastonmuutos, sen hillitseminen ja siihen sopeutuminen sekä energia ovat vahvasti keskustelussa. Raportissa "Helsingin ilmastopäästöjen vähentämisen mahdollisuudet yleiskaavassa" on avattu tämän keskeisen aiheen vaikutuksia maankäytössä. Tähän liittyy myös oheismateriaalina oleva selvitys väestönkasvun ilmastovaikutuksista pääkaupunkiseudulla maankäytön suunnittelun näkökulmasta.

Visiotyössä on osallistuttu myös työryhmään, joka selvitti robottiliikenteen, robotisoidun tavaraliikenteen, etäläsnäolon, etäsuorittamisen, robotisoitujen palveluiden ja muiden toimintamallien teknologioiden mahdollisuuksia ja vaikutuksia kaupunkirakenteessa.

Vision yhtä keskeisimmistä teemoista, urbanismia on haluttu korostaa laatimalla siitä oma raporttinsa.

Vaikutusten arviointi

Kaavan vaikutuksia arvioidaan koko kaavatyön ajan. Vaikutusarviointit pohjautuvat olemassa oleviin sekä kaavaprosessin kuluessa laadittaviin suunnitelmiin ja selvityksiin. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa luetellaan yksityiskohtaisemmin arvioitavat vaikutukset. Luettelo täydentyy tarpeen mukaan työn kuluessa.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa sekä yhteistyönä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa on kehitetty erilaisia suunnittelua tukevia arviointimenetelmiä, kuten ekotehokkuuden arviointiin soveltuva työkalu sekä kaavoituksen arviointi- ja seurantajärjestelmä (KARVI). Näitä työkaluja on mahdollisuus käyttää myös kaavan vaikutuksia arvioitaessa. Saavutettavuustarkasteluja tehdään koko kaavatyön ajan ja niitä käytetään arvioitaessa kaavan vaikutuksia.

Viestintä ja vuorovaikutus

Hankkeen viestinnän ja vuorovaikutuksen tavoitteena on, että kaikki asiasta kiinnostuneet saavat tietoa suunnittelusta ja voivat samalla osallistua keskusteluun Helsingin tulevaisuudesta.

Yleiskaavan valmisteluun voi osallistua koko suunnitteluprosessin ajan useilla eri tavoilla: tulemalla mukaan erilaisiin tilaisuuksiin, osallistumalla keskusteluun yleiskaavan verkkosivuilla www.yleiskaava.fi, ottamalla yhteyttä suunnittelijoihin tai jättämällä mielipiteen virallisina nähtävilläoloaikoina.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksyttyä yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelman, osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä yleiskaavan lähtökohdat ja tavoitteet olivat virallisesti nähtävillä 22.11.2012–23.1.2013. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä

työohjelmasta annettiin yhteensä 35 kannanottoa, joista viranomaiskannanottoja oli 20. Kannanotot on tiivistetty Vuorovaikutusraporttiin ja niihin on laadittu vastineet.

Vuorovaikutusprosessin käynnisti yleiskaavan vuorovaikutteisten, blogimuotoisten internetsivujen avaaminen 7.11.2012 sekä kaikille avoin seminaarisarja kaupungin tulevaisuudesta ja yleiskaavan eri teemoista. Se järjestettiin marraskuun 2012 ja toukokuun 2013 välisenä aikana. Teemoja käsiteltiin myös pienemmille kohderyhmille suunnatuissa tilaisuuksissa ja huhtikuussa 2013 Laiturilla järjestettävillä kaupunkisuunnittelumessuilla. Toukokuussa 2013 järjestettiin Laiturilla Yleiskaavakahvit, joissa Vision 2050 teemakartat olivat esillä ja kaupunkilaiset saivat keskustella suunnittelijoiden kanssa karttojen äärellä. Kaikki tilaisuudet olivat yleisölle avoimia. Niitä järjestettiin kaikkiaan 10 ja ne keräsivät noin tuhat kävijää.

Vision teemat karttoineen ja selittävine teksteineen on esitelty yleiskaavan verkkosivuilla ja niistä on ollut runsaasti keskustelua. Blogiin kirjoittavat myös hankkeen valmistelijat ja eri alojen asiantuntijat. Tämän lisäksi kaikki osalliset voivat ehdottaa käsiteltäviä aiheita ja osallistua keskusteluun. Blogikeskusteluun on osallistunut yli 160 keskustelijaa, joista osa nimimerkillä. Kommentteja keskustelun kuluessa on kertynyt 330. Vilkkainta keskustelu on ollut liikenteeseen ja viheralueisiin liittyvistä teemoista. Lisäksi yleiskaavalle on toteutettu uutiskirje, jonka tavoitteena on pitää kaikki kirjeen tilaajat mahdollisimman hyvin ajan tasalla prosessin etenemisestä ja yleiskaavatyön sisällöistä. Uutiskirjeellä on 550 tilaajaa. Lisäksi yleiskaavan etenemisestä on viestitty myös sosiaalisessa mediassa sekä kaupunkisuunnitteluviraston Facebook- profiiliin että Twitter- tilin kautta.

Kevään ja syksyn 2013 aikana on myös käyty kaupunginosayhdistysten ja sidosryhmien järjestämissä tilaisuuksissa.

Viranomaisyhteistyö

Yleiskaavan ensimmäinen maankäyttö- ja rakennuslain mukainen viranomaisneuvottelu järjestettiin 28.11.2012. Viranomaisneuvottelun muistio on esityslistan liitteenä.

Lisäksi viranomaisyhteistyötä on tehty vision eri teemojen osalta jo työohjelmaa ja lähtökohtia valmisteltaessa. Tällöin kaupunkisuunnitteluviraston auditoriossa järjestettyihin seminaareihin kutsuttiin eri hallintokuntien ja naapurikuntien sekä valtion yhteistyöviranomaisia. Myös pienempiin teematyöryhmiin kutsuttiin sparraajia muista hallintokunnista.

Muilta osin viranomaisyhteistyö noudattaa normaaleja käytäntöjä.

Yleiskaavan aikataulu

Yleiskaavan laatiminen on tullut vireille 6.11.2012 päivätyllä osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla. Yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelma hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 20.11.2012 yleiskaavan pohjaksi.

Vuonna 2014 laaditaan yleiskaavaluonnos. Tavoitteena on, että kaavaluonnos esitellään kaupunkisuunnittelulautakunnalle vuoden 2014 lopussa. Yleiskaavaluonnosta tarkennetaan yleiskaavaehdotukseksi kaavaluonnoksesta saadun palautteen, vaikutusten arviointien, maankäyttötarkastelujen ja selvitysten pohjalta. Samalla laaditaan kaavan toteuttamisohjelma. Tämänhetkisen arvion mukaan yleiskaavaehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyssä vuonna 2015 ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginvaltuuston käsittelyssä vuoden 2016 aikana.

Helsingin uusi yleiskaava laaditaan siten, että se mahdollistaa Helsingin seudun nykyisen ydinkaupungin kehittämisen kuntarajoista riippumatta. Kaavaprosessi nivoutuu yhteen koko Helsingin seudulla tekeillä olevien tai käynnistettävien suunnitteluprosessien kanssa.

Helsingin yleiskaava koskee koko Helsingin aluetta lukuun ottamatta Östersundomia, jonne ollaan laatimassa kuntien yhteistä yleiskaavaa.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Anne Karlsson, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi
Matti Kivelä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37145
matti.kivela(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi
Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vision pääraportti: Kaupunkikaava - Helsingin uusi yleiskaava, visio 2050
- 2 Helsingin kantakaupungin laajentaminen - Moottoritiemäisten ympäristöjen maankäytön tehostaminen ja muuttaminen urbaaniksi kaupunkitilaksi
- 3 Kohti urbaanimpaa Helsinkiä
- 4 Lähtökohdat ja periaatteet yritysalueille
- 5 Keskustan rooli yleiskaavan visiossa
- 6 Jokeri 2 - Maankäytön kehittämisperiaatteet

- 7 Tiederatikan vaikutusalueen maankäytön kehittämisperiaatteet
- 8 Esikaupunkien asemanseutujen kehittämisen edellytykset
- 9 Uudistava täydentäminen - purkava saneeraus
- 10 Helsingin palveluverkkoselvitys sekä tavoiteverkko 2050
- 11 Helsingin ilmastopäästöjen vähentämisen mahdollisuudet yleiskaavassa
- 12 Arjen saavutettavuus - liikumme jotta saavutamme
- 13 Saavutettavuuden vaikutus alueiden vetovoimaan
- 14 Suurkaupungistumisen kaupunkitalouden vaikutus yleiskaavan visioon 2050
- 15 Helsingin viher- ja virkistysalueet ja kaupunkiluonto
- 16 Kansainvälinen Helsinki
- 17 Vuosaaren satamakeskus osana uutta yleiskaavaa
- 18 Meri-Helsinki yleiskaavassa
- 19 Skenaarioista visioihin - Pitkän aikavälin vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia ja alustavia vision elementtejä
- 20 Vuorovaikutusraportti 22.10.2013
- 21 Mielipidekirjeen lähettäneet -luettelo
- 22 Mielipidekirjeet
- 23 Yleiskaavan alkumetrit kaupunkilaisten kanssa - yhteenveto visioaiheen keskustelusta - marraskuu 2012 - syyskuu 2013
- 24 Viranomaisneuvottelumuistio 28.11.2012
- 25 Osa päätöshistoriaa
- 26 Esikaupunkien asemanseutujen kehittämisen edellytykset, korjattu teknisesti 28.10.2013

Oheismateriaali

- 1 Toimitilavarannot pääkaupunkiseudulla
- 2 Helsingin yritysalueiden markkinalähtöinen tulevaisuus (Newsec, 17.12.2012)
- 3 Yritysalueet Helsingissä
- 4 Pääkaupunkiseudun työpaikkakeskittymät - klustereitako?
- 5 Helsingin moottoritiealueiden maankäytön muutosten kaupunkitaloudelliset vaikutukset (Kaupunkitutkimus TA Oy, Sito Oy 14.2.2013)
- 6 Helsingin uuteen yleiskaavaan liittyvien liikennehankkeiden vaikutusten arviointi, OSA A, Moottoritiealueiden alueiden tarkastelut (Strafica 2013) - keskeiset tulokset
- 7 Väestönkasvun ilmastovaikutukset pääkaupunkiseudulla maankäytön suunnittelun näkökulmasta (Oy Eero Paloheimo Ecocity Ltd, 31.1.2013)
- 8 Vihreä ja merellinen Helsinki 2050 - VISTRA osa 1: lähtökohdat ja visio (Kaupunkisuunnitteluvirasto 2013)
- 9 Automaattisen liikenteen metropolivisio (Sovelto, Automaattisen liikenteen metropolivisio -työryhmä 17.5.2013)
- 10 Elinkeinoelämän liikennetarpeet - Helsingin citylogistiikan ja asiakasliikenteen kehittämistarpeet -esiselvitys (SITO Oy, 2013)

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu
Liite 20

03.12.2013

Ykp/1

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 22.10.2013 § 336

Pöydälle 22.10.2013

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Ksv 3364_12

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti panna asian pöydälle 3.12.2013 saakka.

Käsittely

22.10.2013 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:

Risto Rautava: Asia jätetään pöydälle 3.12.2013 saakka.

20.11.2012 Ehdotuksen mukaan

13.11.2012 Pöydälle

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329

marja.piimies(a)hel.fi

Anne Karlsson, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444

anne.karlsson(a)hel.fi

Matti Kivelä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37145

matti.kivela(a)hel.fi

Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251

jouni.kilpinen(a)hel.fi

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368

heikki.mantymaki(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 04.02.2013 § 174

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä saadun tilannekatsauksen tiedoksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
Helsinki 10
www.hel.fi/kaupunkisuunnittelu

Puhelin

+358 9 310 1673

Faksi

+358 9 310 37378

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

03.12.2013

Ykp/1

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Pelastuskomentaja 23.01.2013 § 6

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Päätös

Kehittyvän yleiskaavan peruslähtökohdissa kaupungin ennustetaan kasvavan asukasmäärissä sekä monissa toiminnoissa merkittävästi. Suunnitelmissa on muuttaa jo laadittuja asemakaavoja.

Asemakaavojen muutoksissa tulee huomioida kaupungin eri muotoisen kasvun yhteensovittaminen. Viitteenä esim. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuttavaan asiaan antama kannanotto Seveso-direktiivin mukaisten kohteiden olemassaolosta kaupungin alueella.

Viimeistään osayleiskaavavaiheessa rakentamiselta tulee edellyttää ja mahdollistaa turvallisuudenkin osalta kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja kuten mm. huomioiden väestön ikääntyminen, korkea rakentaminen, rakennusmateriaalien ja arkkitehtonisen ilmeen yhteen sopivuus turvallisuuden kanssa, kehittyvän turvallisuusodotuksen yhteensovittaminen kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin kohteisiin, liikenneväylien mahdollinen tunneloittaminen, korttelikatujen talvisietokyky, maanalainen rakentaminen, väestön suojaaminen poikkeusolotilanteissa, pelastustoiminnallisten mahdollisuuksien turvaaminen, tmv.

Yleiskaavasuunnittelun edetessä julkisen hallinnon tonttivarauksuunnitteluun, pelastuslaitos varaa oikeuden tulla kuulluksi oman toimintansa edellyttämien uusien toimipisteiden sijoittamisessa toiminnallisesti tehokkaisiin paikkoihin.

Pelastuslaitoksella ei ole tässä vaiheessa muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Seppo Sihvonen, valvontayksikön päällikkö, puhelin: 310 31230
seppo.sihvonen(a)hel.fi

Helsingin Energia -liikelaitos Toimitusjohtaja 23.1.2013

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Helsingin Energian lausunto liitteenä 1.

Lisätiedot

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
Helsinki 10
www.hel.fi/kaupunkisuunnittelu

Puhelin

+358 9 310 1673

Faksi

+358 9 310 37378

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Marko Riipinen, Johtaja, puhelin: +358 9 617 2900
marko.vj.riipinen(a)helen.fi

Nuorisoasiainkeskus 23.1.2013

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Nuorisoasiainkeskus on antanut kannanottonsa viranomaiskuulemisen yhteydessä 28.11.2012:

1. Nuorten osallistaminen on huomioitava yleiskaavan valmistelun kaikissa vaiheissa. Nuorten vaikuttamisen varmistamisessa voidaan käyttää esimerkiksi nuorisoasiainkeskuksen koordinoimaa nuorten vaikuttamisjärjestelmää Ruutia. Tarvittaessa nuorisoasiainkeskus voi toimia linkkinä yleiskaavan valmisteluun osallistuvien virastojen ja nuorten vaikuttajaryhmien välillä.
2. Yleiskaavan yhtenä periaatteena oleva kaupunkirakenteen tiivistäminen on etu nuorten kuntalaisten kannalta. Nykyistä tiheämmin sijaitsevat aluekeskukset tuovat monipuolisemmat peruspalvelut ja vapaa-aikapalvelut lähemmäksi käyttäjiä.
3. Kaupunkirakenteen tiivistäminen mahdollistaa myös kävellen ja polkupyörällä tapahtuvan lähiliikkumisen edistämisen ja lisää siten turvallisuutta. Lähellä toisiaan sijaitsevat aluekeskukset mahdollistavat myös tiheet joukkoliikenteen vuorovälit. Näin voidaan tuottaa nykyistä turvallisempaa ja ekologisempaa kaupunkiympäristöä
4. Pääkaupunkiseudulla kaupunkien väliset rajat eivät näy arjen fyysisessä ympäristössä. Yleiskaavassa voitaisiin ottaa huomioon ihmisten luonteva liikkuminen palvelujen perässä yli kuntarajojen ja samalla varautua mahdollisiin kuntarakennemuutoksiin.

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

Kulttuurikeskus 23.1.2013

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston laatima Helsingin yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (13.11.2012) on selväpiirteinen ja sisältää modernit vuorovaikutuksen muodot erilaisine kuulemis- ja keskustelutapoineen. Yleiskaavan esittelystä ilmenee, miksi se tehdään sekä mihin ja millä aikavälillä se vaikuttaa. Esittelystä ilmenee myös kaavan laatimiseen vaikuttava muu kaavahierarkia ja eri

lainsäädäntö. Kaavan vaikutusarviointiin on luotu erilaisia kaavoitusprosessia ja sen osa-alueita tukevia työkaluja.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitelty kaavoitustyön aikataulut ja yhteyshenkilöt.

Kulttuurikeskuksella ei ole huomautettavaa hyvin laaditusta Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta eikä työsuunnitelmasta.

Lisätiedot

Paiju Tyrväinen, vs. osastopäällikkö, puhelin: 310 29874
paiju.tyrvainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 22.1.2013

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 20.11.2012

Helsingin kaupunginmuseo - Keski-Uudenmaan maakuntamuseo on tutustunut Helsingin yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelma (13.11.2012) selvitykseen ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (13.11.2012). Kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo arvioi yleiskaavan lähtökohtia kulttuuriympäristön: arkeologisen perinnön, rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman vaalimisen näkökulmasta seuraavaa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kulttuuriympäristöjen osalta ja sen tarkoittamat inventoinnit Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009 -kohteet) ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet tulee yleiskaavan valmistelussa ja vaikutusten arvioinnissa ottaa huomioon ja ne tulee myös merkitä kaavakarttaan. Samoin uudistuvan maakuntakaavan maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt on otettava mukaan yleiskaavoituksen tärkeänä tausta-aineistona.

Kulttuuriympäristö ja maisema liittyvät suoraan useaan Helsingin yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelman kohtaan.

Matkailun kehittämisessä on nostettu esiin Helsingin merellisyys yhtenä tärkeänä kansainvälisenä kilpailuvalttina. Helsingin siluetin säilyminen ja ranta-alueiden vaaliminen ovat kaupunginmuseon mielestä Helsingin vahvan kaupunkikuvallisen ominaislaadun keskeisiä tekijöitä. Maiseman ja kulttuuriympäristön huomioon ottaminen ja esimerkiksi korkean rakentamisen sijoittelu liittyvät Helsingin ranta-alueiden maiseman, historiallisen kaupunkikuvan ja kaupungin siluetin

säilyttämiseen ja suojeluun, joihin uuden yleiskaavan on otettava kantaa.

Yksi esiin nostettu viihtyvyystekijä kaupungin toimivuuden ohella on arjen estetiikka ja kaupunkitilan laatu. Kaupunginmuseo korostaa, että monenikäinen ja monimuotoinen, kerroksinen rakennuskanta tuo nimenomaan laatua ja arjen estetiikkaa kaupunkitilaan.

Täydennysrakentamisen paikkoja kartoitettaessa joukkoliikenteen solmukohtien ja merkittävien raideliikenteen pysäkkien ympäristöt korostuvat. Samoin lisärakentaminen tonteilla nousee yhä tärkeämmäksi 1960–1970 -luvun alueilla, missä on suuri rakennusten korjausvelka. Kulttuuriympäristön ja maiseman huomioon ottaminen on myös täydennysrakentamisalueita määriteltäessä olennainen lähtökohta. Samoin nuoren rakennusperinnön inventointi ja arvottaminen tulee tehdä täydennysrakentamiselle soveltuvien alueiden arvioimiseksi.

Viheralueiden tarkastelun yhteydessä on tuotu esiin myös kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon arvot. Yleiskaavatyön pohjaksi laaditaan Viheralueiden strateginen kehityskuva (VISTRA), jonka avulla muodostetaan näkemys Helsingin viheraluerakenteesta tulevaisuudessa. Sen teemoina ovat mm. viher- ja virkistysalueiden toiminnallinen kehittäminen, maiseman kulttuuriarvojen vaaliminen ja arvottaminen ja ilmastonmuutoksen haasteisiin vastaaminen viheralueilla.

Työohjelmassa keskeisenä Helsingin identiteettitekijänä todetaan rakennetun ympäristön historialliset kerrostumat ja sitä kautta muotoutuneet erilaiset rakennetun ympäristön tyypit. Myös rakennetun ympäristön ylläpito ja sen arvojen vaaliminen nostetaan esiin osana kulttuurisesti kestävästä kehityksestä. Helsingin keskeisiksi ominaispiirteiksi mainitaan: merellisyys ja kaupungille luonteenomainen siluetti ja Helsingin vahva puutarhataiteen perintö, johon sisältyy kartano- ja huvilakulttuuri ja historialliset puistot.

Yleiskaavatyön kuluessa tulee kulttuuriperintöä ja rakennettua ympäristöä koskevia selvityksiä tarkentaa. Yksi jo käynnistynyt hanke on Helsingin ensimmäisen maailmansodan linnoitusvyöhykettä koskeva selvitys kaupunkisuunnitteluviraston, Museoviraston ja kaupunginmuseon yhteistyönä.

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa arvioidaan vaikutukset valtakunnallisesti ja paikallisesti merkittäviin maisema-alueisiin, kulttuuriympäristöihin, rakennusperintöön, muinaismuistolain mukaisiin muinaisjäänneksiin ja rakennettuihin ympäristöihin.

03.12.2013

Kaupunginmuseo korostaa, että rakennettujen kulttuuriympäristöjen tarkastelu ja arvotus tulee ulottaa viher- ja maisema-alueiden lisäksi myös mahdollisiin täydennys- ja lisärakentamisen aluevarauksiin sekä merkittäviin liikenteellisiin hankkeisiin.

Lisätiedot

Anne Mäkinen, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36486
anne.makinen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 22.1.2013

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Rakennusvirasto osallistuu yleiskaavan laadintaan mahdollisimman laajasti ja aktiivisesti painottaen erityisesti viraston ydinosaamiseen kuuluvien yleisten alueiden kehittämisen, toimivuuden ja ylläpidon näkökulmia.

Kaupunginarkkitehti Jukka Kauto vastaa rakennusviraston osallistumisesta. Hänen sijaisenaan on toimistopäällikkö Jussi Luomanen.

Teknisen verkoston, sen vaatiman tilatarpeiden ja kaupungin huollettavuuden tarkasteluun osallistuvat toimistopäällikkö Ville Alatyttö ja suunnitteluinsinööri Marko Jylhänlehto.

Erityisesti viheralueiden osalta yleiskaavatyöhön rakennusviraston edustajina osallistuvat suunnitteluasiantuntija Kaisu Ilonen (maisemasuunnittelu, asuinalueet), luontoasiantuntija Tuuli Ylikotila (luonnon monimuotoisuus, kulttuurimaisema, mahdolliset kompensatiotoimet) ja luonnonhoidon suunnitteluvastaava Tiina Saukkonen (metsäluonto, luonnonhoito).

Lisätiedot

Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto 18.01.2013

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan Helsingin uutta yleiskaavaa. Suunnittelualueena on koko kaupunki poisluettuna Östersundomin alue, jonne laaditaan parhaillaan kuntien yhteistä yleiskaavaa. Yleiskaava on pitkän aikavälin maankäytön suunnitelma, jolla ohjataan kaupungin yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Helsingissä yleiskaava on laadittu noin kymmenen vuoden välein. Yleiskaava vaikuttaa siihen, millainen Helsinki on vuosikymmenten

kuluttua. Valmisteilla olevassa yleiskaavassa tehdään maankäytön visio vuoteen 2050. Yleiskaavalla on suuri vaikutus helsinkiläisten elämään. Se vaikuttaa siihen, kuinka helppoa on liikkuminen töihin, palveluihin, kotiin ja harrastuksiin sekä siihen, löytyykö Helsingistä kohtuuhintaisia asuntoja erilaisiin elämänvaiheisiin. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta tarkempaa suunnittelua. Nykyisiä asemakaavoja tullaan muuttamaan uuden yleiskaavan perusteella. Yleiskaavalla otetaan kantaa mm. liikennetarkoituksiin, asuinrakentamiseen sekä yritysten ja infrastruktuurin sijoittumiseen.

Yleiskaavatyötä varten on jo tehty selvityksiä eri näkökulmista ja aiheista. Kaavaprosessin aikana selvitystarpeet tarkentuvat. Yleiskaavatyö tuli vireille 13.11.2012 päivättyllä osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla. Kaavan visiotyö tehdään vuoden 2013 aikana. Kaavaluonnos valmistellaan kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn 2014 ja kaavaehdotuksen on tarkoitus valmistua 2015.

Yleiskaavan valmistelusta vastaa kaupunkisuunnitteluvirasto. Yleiskaava valmistellaan yhteistyössä kaikkien Helsingin kaupungin hallintokuntien, pääkaupunkiseudun ja Helsingin seudun kuntien, muiden viranomaisasiantuntijoiden ja julkisyhteisöjen kanssa. Suunnittelun aikana viranomaisille ja muille asiantuntijoille järjestetään erillisiä neuvotteluja, seminaareja ja työpajoja sekä tarpeen mukaan muita tapaamisia. Viranomaisilta pyydetään lausunnot ainakin kaavaluonnoksesta ja kaavaehdotuksesta.

Mielipiteet suunnittelun lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on pyydetty toimittamaan viimeistään 23.1.2013 mennessä.

Lausuntoaan sosiaali- ja terveystieteiden virasto esittää seuraavaa:

Yleiskaavan keskeisiä lähtökohtia ovat Verkostokaupunki, Helsinki osana eurooppalaista suurkaupunkien verkostoa, Hyvä elämä – lasten ja nuorten kaupunki, Arjen kaupunki – kauppa, elinkeinot ja työ, energia sekä Tulevien sukupolvien Helsinki – kaupunkitalous. Sosiaali- ja terveystieteiden viraston mielestä keskeiseksi lähtökohdaksi tulee lisätä Ikääntyvät kaupunkilaiset. Tulevina vuosikymmeninä ikääntyneiden asukkaiden määrä Helsingissä kasvaa nopeasti, mikä on hyvä huomioida kaikessa suunnittelussa. Lähtökohtana ikääntyneille tarkoitettujen palvelujen järjestämisessä on kotona asumisen tukeminen. Erityisesti ikääntyvien asukkaiden näkökulmasta lähipalvelujen järjestäminen alueella ja palvelujen esteetön saavutettavuus julkisin kulkuvälinein on tärkeää. Nykyinen kaupunkirakenne ei tue ikääntyneiden kotona asumista.

Yleiskaavatyötä varten on tehty ja tehdään tarvittavista selvityksistä. Yksi valmistunut selvitys on saavutettavuustarkastelu. Sosiaali- ja

terveysviraston mielestä saavutettavuustarkasteluja tulee laajentaa ja syventää. Ikääntyvä väestön kannalta palvelujen sijainti ja saavutettavuus on keskeinen kotona asumisen mahdollistaja. Saavutettavuustarkasteluja tulee jatkossa laajentaa paikallistasolle ja ottaa huomioon vanhenevan väestön palvelutarpeet laaja-alaisesti sekä kaupallisten että julkisten palvelujen osalta. Erityisesti ikääntyvien asukkaiden näkökulmasta lähipalvelujen järjestäminen alueella ja palvelujen esteetön saavutettavuus julkisin kulkuvälinein on tärkeää.

Työohjelman mukaan vuonna 2013 käynnistyvät mm. yleiskaavan palveluita ja elinkeinotoimintaa koskevat selvitykset. Näissä selvityksissä tulee olla myös erityistä tukea tarvitsevien väestönsien ja vanhenevan väestön näkökulma.

Asuminen muodostaa lähipalvelujen kanssa kokonaisuuden, jossa palvelutarpeet vaikuttavat asumisen suunnitteluun ja asumisratkaisut taas palveluratkaisuihin. Kaupungin sosiaalipoliittisena linjauksena on kotona asumisen tukeminen mahdollisimman pitkään. Tämä asettaa vaatimuksia kaikille väestöryhmille soveltuvalle esteettömälle asumiselle, ympäristölle ja palvelujen saavutettavuudelle. Sosiaali- ja terveysvirasto esittää lisättäväksi ikääntyvien ihmisten asumisen ja palvelutarpeiden huomioon ottamisen suunnittelussa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on selostettu selkeästi yleiskaavan tekemisen sisältö, vaiheet ja osallistumisen tavat. Helsingin yleiskaavan vaikutusalue on pääasiassa pääkaupunkiseutu ja Helsingin seutu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan yleiskaavoituksen yhteydessä vaikutuksia arvioidaan laaja-alaisesti. Vaikutuksia koskevaa tietoa tuotetaan ja hyödynnetään läpi koko kaavaprosessin. Vaikutusarviointit pohjautuvat sekä olemassa oleviin että kaavaprosessin aikana laadittaviin selvityksiin, joista vastaa kaavoittaja. Merkittävä rooli arviointityössä on kaupungin virastojen ja liikelaitosten asiantuntijoilla. Vaikutusten arvioinnin aihealueista sosiaali- ja terveysviraston kannalta keskeisiä ovat:

- Alue- ja yhdyskuntarakenne, jonka osalta arvioidaan asutuksen ja työpaikkojen, palvelujen sekä virkistysalueiden määrää ja sijoittumista, yhdyskuntarakenteen toimivuutta ja eheyttä sekä olemassa olevan yhdyskuntarakenteen, palveluverkkojen ja yhdyskuntateknisten verkostojen hyväksikäyttömahdollisuuksia.
- Ihmisten elinolot ja elinympäristö, jonka osalta arvioidaan toimintaympäristöjen terveellisyyttä ja turvallisuutta, viihtyisyyttä ja toimivuutta, maankäyttöratkaisujen mahdollistamaa asuntotarjontaa sekä eri väestöryhmien toiminta- ja virkistysmahdollisuuksia. Lisäksi arvioidaan vaikutukset palveluihin ja palveluverkkoon.

03.12.2013

Ykp/1

Yhdessä kaupunkisuunnittelun ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa pitää kehittää hyvät käytännöt, joiden avulla varmistetaan sosiaali- ja terveysviraston mukanaolo ja vaikutusmahdollisuudet yleiskaavan suunnitteluun ja sisältöön.

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi